

Inhoud

Inleiding	3
1. Gedragsregels	4
1.1 gedragsregels sporters	4
1.2 Gedragsregels trainers/begeleiders	5
2. overschrijdend gedrag	6
2.1 wat is grensoverschrijdend gedrag?	6
2.2 pesten	6
2.2.1 wat is pesten	6
2.2.2 Hoe kan het herkend worden	6
2.2.3 Hoe kan je als trainer/coach invloed hebben op het pestgedrag	7
2.2.4 Vijfporenbeleid	7
2.3 discriminatie	9
2.3.1 Wat is discriminatie	9
2.3.2 Vormen van discriminatie	9
2.3.3 Hoe een trainer/coach invloed hebben op discriminatie	9
2.4 Seksueel grensoverschrijdend gedrag	10
2.4.1 Wat is seksueel grensoverschrijdend gedrag	10
2.4.2 Wat te doen bij een vermoeden van seksueel misbruik?	11
2.4.2.1 Hoe kun je grensoverschrijdend gedrag herkennen?	11
3. Verklaring omtrent gedrag	12
3.1 Wat is een Verklaring omtrent gedrag	12
3.2 Wat moet een vereniging hebben om een VOG te kunnen aanvragen	12
3.3 wat moet de vereniging doen	12
4. vertrouwenscontactpersoon	13
4.1 Wat is een vertrouwenscontactpersoon?	13
Verwijzingen	14
Bijlage	15
Het vlaggensysteem	15
wat is het?	15
Hoe te beoordelen	16
Hoe te reageren	16
het schema	16
leeftijdsaduquaat gedrag binnen sport op het groene gebied	17

Inleiding

Binnen BDC 90 is er de keuze gemaakt een plan over een veilig (pedagogisch) sportklimaat te schrijven. Een veilig (pedagogisch) sportklimaat verwijst naar de intentie om gunstige voorwaarden te scheppen ter ondersteuning van de ontwikkeling van kinderen in en door de sport (Bronkhorst, Kerk, & Schipper- van Veldhoven, 2018).

De onderwerpen die binnen dit beleidsplan voorkomen zijn:

- Grensoverschrijdend gedrag
- VOG
- Vertrouwenspersoon
- Veiligheid

1. Gedragsregels

1.1 gedragsregels sporters

De sporter:

- **Is open.** Als je wordt gevraagd om iets te doen dat tegen je eigen gevoel, normen en waarden ingaat: meld dit, bijvoorbeeld bij het bestuur. Voor vragen en meldingen kun je ook terecht bij het Centrum Veilige Sport Nederland. Ook wanneer je wordt gevraagd om vals te spelen, meld dit.
- **Respecteert anderen.** Je hebt respect voor iedereen. Voor de tegenstander(s), je teamgenoten, de scheidsrechter, je trainers, de toeschouwers en ieder ander. Let op je taalgebruik en hoe je je aan anderen presenteert. Geef iedereen het gevoel dat hij of zij zich vrij kan bewegen.
- **Respecteert afspraken.** Kom op tijd, meld je (tijdig) af, luister naar instructies en houd je aan de regels.
- **Gaat netjes om met de omgeving.** Maak niets stuk, respecteer ieders eigendommen. Laat de kleedkamer netjes achter. Ruim de materialen op. Gooi afval in de afvalbakken.
- **Blijf van anderen af.** Raak (buiten de normale sportbeoefening) niemand tegen zijn of haar wil aan.
- **Houdt zich aan de regels.** Lees de reglementen, de huisregels, deze gedragscode en alle andere afspraken, en houd je daar ook aan.
- **Tast niemand aan in zijn of haar waarde.** Onthoudt je van discriminerende, kleinerende of intimiderende opmerkingen en gedrag. Sluit niemand buiten en wees tolerant.
- **Discrimineert niet.** Maak geen onderscheid naar godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, seksuele gerichtheid, culturele achtergrond, leeftijd of andere kenmerken.
- **Is eerlijk en sportief.** Speel niet vals, gebruik geen verbaal of fysiek geweld, gebruik geen doping. Doe niet mee aan het fixen van een wedstrijd, competitie of record. Fix ook geen sportmoment, zoals de eerste uitgooi. Wed niet op eigen wedstrijden.
- **Meldt overtredingen van deze gedragscode.** Meld overtredingen van deze code bij het bestuur en/of de vertrouwenscontactpersoon van de sportvereniging of je sportbond. Voor vragen en meldingen kun je ook terecht bij het Centrum Veilige Sport Nederland. NB: Heeft iemand iets vertrouwelijk met je gedeeld, bel dan bijvoorbeeld met het Centrum Veilige Sport Nederland. We bespreken dan wat je kunt doen.
- **Drinkt na het sporten met mate alcohol en drinkt niet als hij of zij nog moet deelnemen aan het verkeer.**

1.2 Gedragsregels trainers/begeleiders

- **Zorgt voor een veilige omgeving.** Schep een omgeving en sfeer waarin sociale veiligheid gewaarborgd is en ook zo wordt ervaren. Hou je aan de veiligheidsnormen en -eisen.
- **Kent en handelt naar de regels en richtlijnen.** Zorg dat je op de hoogte bent van de regels en richtlijnen en pas ze ook toe. Stel ook je sporters in staat om er meer over te weten te komen. Neem ze bijvoorbeeld mee naar voorlichtingsbijeenkomsten over doping, matchfixing of seksuele intimidatie. Meng je niet oneigenlijk in dopingcontroleprocedures of –onderzoeken.
- **Is zorgvuldig en oprecht bij het vermelden van ervaring en functies.** Vermeld alle relevante feiten bij je aanstelling als trainer, coach of begeleider. Je kunt bovendien een verklaring omtrent gedrag VOG overleggen.
- **Is zich bewust van machtsongelijkheid en (soms ook) afhankelijkheid, en misbruikt zijn positie niet.** Gebruik je positie niet om op onredelijke of ongepaste wijze macht uit te oefenen. Onthou je van elke vorm van (machts)misbruik, emotioneel misbruik, fysiek grensoverschrijdend gedrag, waaronder seksueel getinte opmerkingen, aanrakingen en/of seksueel misbruik. Geen enkele seksuele handeling, contact en/of relatie met minderjarigen is geoorloofd. Je hebt een meldplicht over seksuele intimidatie en misbruik.
- **Respecteert het privéleven van de sporter.** Dring niet verder binnen in het privéleven van sporters dan noodzakelijk. Ga met respect om met de sporter en met de ruimtes waarin de sporters zich bevinden, zoals kleedkamers, douches of hotelkamers.
- **Tast niemand in zijn waarde aan.** Onthoudt je van discriminerende, kleinerende of intimiderende opmerkingen en gedrag. Maak geen onderscheid naar godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, seksuele gerichtheid, culturele achtergrond, leeftijd of andere kenmerken. Sluit niemand buiten en wees tolerant.
- **Is een voorbeeld voor anderen en onthoudt zich van gedragingen en uitlatingen waardoor de sport in diskrediet wordt gebracht.** Gedraag je hoffelijk en respectvol, onthoudt je van grievende en/ of beledigende opmerkingen.
- **Neemt geen gunsten, geschenken, diensten of vergoedingen aan om iets te doen of na te laten dat in strijd is met de integriteit van de sport.** Krijg je iets aangeboden om iets te doen of na te laten, meld dit dan aan het bestuur.
- **Ziet toe op naleving van regels en normen.** Zorg dat iedereen de reglementen, huisregels en gedragscode naleeft.
- **Is open en alert op waarschuwingssignalen.** Wees waakzaam en alert op signalen en aarzel niet om die door te geven aan het bestuur of de vertrouwens(contact)persoon en/ of contact op te nemen met het Centrum Veilige Sport Nederland.
- **Is voorzichtig.** Stel nooit informatie beschikbaar die nog niet openbaar is gemaakt en kan worden gebruikt voor het plaatsen van weddenschappen. Wed niet op de sport waar jij bij betrokken bent.
- **Drinkt tijdens het coachen geen alcohol en spreekt met jeugdteams af dat er geen alcohol wordt gedronken.**

2. overschrijdend gedrag

2.1 wat is grensoverschrijdend gedrag?

Bij grensoverschrijdend gedrag gaat iemand over de fysieke of mentale grens van de andere persoon heen. Dit kan middels intimidatie, pesten, discriminatie, overmatig controle uitoefenen, seksuele intimidatie of seksueel misbruik. De ander, de omgeving maar ook de persoon zelf, kan hier grote fysieke, mentale en emotionele schade door oplopen.

Het is daarom belangrijk dat iedereen zorgt voor een veilig klimaat waarin kinderen en jongeren vragen durven te stellen en hun grenzen durven aan te geven.

2.2 pesten

2.2.1 wat is pesten

Pesten is een complex probleem van alle tijden. Het is dynamisch, vaak ongrijpbaar en verborgen, maar bovenal voelbaar. Pesten is een groepsprobleem, dat vooral de kinderen en jongeren die gepest worden treft, maar ook de andere leerlingen in de groep.

Pesten is een vorm van agressie waarbij geprobeerd wordt om iemand steeds pijn te doen. Dat kan zowel offline als online, fysiek als mentaal. Bij pesten zijn verschillende mensen betrokken: de pester, de gepeste en de omstanders. Pesten is gewelddadig en meestal herhaald gedrag van 1 of meer personen, met de bedoeling om de andere(n) te kwetsen. De schade kan psychologisch, seksueel, lichamelijk of sociaal zijn. Wie wordt gepest, kan zich veelal niet verdedigen.

Pestprevalentie op sportverenigingen zijn minstens net zo hoog als op basisscholen.

2.2.2 Hoe kan het herkend worden

Wat kunnen signalen zijn voor een peestsituatie?

- Altijd een bijnaam, nooit de eigen naam noemen;
- Zogenaamd leuke opmerkingen maken over een klasgenoot;
- Briefjes doorgeven;
- Beledigingen;
- Opmerkingen maken over kleding;
- Isoleren;
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen;
- Op weg naar huis achterna rijden;
- Naar het huis van een slachtoffer gaan;
- Spullen afpakken;
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Deze lijst kan nog worden uitgebreid. Coaches, trainers, ouders en andere betrokken volwassenen moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

2.2.3 Hoe kan je als trainer/coach invloed hebben op het pestgedrag

Als trainer/coach kunnen er dingen toegepast worden om het pesten binnen het team te voorkomen. Ook kun je als trainer/coach actie ondernemen bij het pestgedrag.

Invloed op het pestgedrag:

- De trainer/coach bepaalt de norm binnen het team, dit doe je ook als je niets doet, geen regels stelt e niet ingrijpt
- Neem vanaf de eerste training de leiderschapsrol in. Stuur vanaf en vroeg stadium de groepsnormering
- Nemen signalen of klachten van ouders en kinderen serieus
- Bespreek pesten binnen het team, verlaag de drempel door duidelijk te zijn hoe je hiermee om gaat
- Maak kinderen bewust van hun eigen invloed

2.2.4 Vijfsporenbeleid

Bij pesten onderscheiden we vijf partijen te onderscheiden:

- het gepeste kind,
- het kind dat pest,
- de meelopers,
- de ouders en
- de trainer/coach/vereniging.

De aanpak van pesten binnen de vereniging zal bestaan uit de volgende activiteiten: hulp aan de pester, de zwijgende middengroep 'bereiken', professionalisering van ouders en leerkrachten en hulp aan het gepeste kind. Dit wordt het vijfsporenbeleid genoemd.

Spoor 1: Begeleiden van het gepeste kind

- medeleven tonen, luisteren en vragen (hoe en door wie wordt het gepest)
- nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat hij/zij doet voor, na en tijdens het pesten
- huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken
- de leerling laten inzien dat je ook op andere manieren kunt reageren
- zoeken en oefenen van een andere reactie
- het kind laten inzien waarom een kind pest
- nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- sterke kanten van het kind benadrukken;
- belonen als de leerling zich anders/beter durft op te stellen
- praten met de ouders (mits het kind dat wil)
- het gepeste kind niet over beschermen en teveel in een uitzonderingspositie zetten ten opzichte van de rest van de groep. Dit zou pesten weer in de hand kunnen werken.
- zonodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt. (sociale vaardigheidstrainingen in of buiten school).

Spoor 2: Begeleiden van de pester

- praten, zoeken naar de reden van het pesten/ruzie maken.
- laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor het slachtoffer.
- excuses laten aanbieden.
- in laten zien welke sterke/leuke kanten het slachtoffer heeft
- kind leren niet meteen kwaad te worden.

- prijzen/belonen als het kind zich aan de regels/afspraken houdt en/of een andere/betere manier van reageren toont.
- gesprek met de ouders ; elkaar informeren en overleggen; inleven in het kind (hoe komt dit kind tot pesten?)
- zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt (sociale vaardigheidstraining of gesprekjes met iemand van het zorgteam).
- met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- het kind helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren.
- zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als leerkracht daaraan gaat doen.
- grenzen stellen en die consequent handhaven.
- het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden.
- zorgen voor vervolgesprekken.

Spoor 3: De andere kinderen betrekken bij de oplossing van het pesten.

- met de kinderen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin.
- met de andere kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin.
- samen met de kinderen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.

Spoor 4: Adviezen aan ouders.

Adviezen aan ouders van het gepeste kind:

- blijf in gesprek met uw kind
- als pesten op straat gebeurt en niet op school, kunt u het best contact opnemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken
- pesten op school kunt u direct met de leerkracht bespreken; - door complimenten kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden
- stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt
- werk samen met school. Dit kan door: aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door de school.

Adviezen aan ouders van kinderen die pesten:

- neem het probleem serieus.
- raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden.
- probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aan doet.
- corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van de school staat.

Adviezen aan alle ouders:

- neem ouders van gepeste kinderen serieus.
- stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan.
- corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag.
- geef zelf het goede voorbeeld.
- leer uw kind om voor anderen op te komen.
- leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier.

Spoor 5: Als school de verantwoordelijkheid nemen. Dat wil zeggen:

- de school neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk beleid.
- de school zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken.

2.3 discriminatie

2.3.1 Wat is discriminatie

Bij discriminatie wordt er onterecht verschil gemaakt in de behandeling van mensen. Dit kan zijn op bijvoorbeeld basis van ras, geslacht (seksisme), godsdienst, levensovertuiging, seksuele geaardheid en handicap. afkomst etc.

Maar wat is nu de oorzaak van discrimineren?

Mensen met een andere godsdienst, seksuele oriëntatie of huidkleur kunnen als een bedreiging worden gezien, of als concurrentie bij het vinden van werk of een woning. Angst voor het onbekende en een gevoel van onveiligheid zijn dan ook belangrijke oorzaken van discriminatie.

1.3.2 Vormen van discriminatie

Er zijn verschillende vormen van discriminatie deze kunnen ook allemaal herkend worden:

- Directe discriminatie
  - De persoon wordt anders behandeld op basis van een bepaalde eigenschap zonder dat daar een reden voor is.
- Indirecte discriminatie
  - Een behandeling die neutraal lijkt, zorgt ervoor dat het kind benadeeld wordt omwille van zijn specifieke eigenschappen.
- Opdracht geven tot discriminatie
  - Iemand geeft een kind de opdracht om te discrimineren op basis van specifiek eigenschappen.
- Intimidatie
  - Het kind wordt geïntimideerd of gepest op de training of buiten de training op basis van een specifieke eigenschap.
- Discriminatie door associatie
  - Het kind wordt anders behandeld omdat hij/zij een nauwe band hebt met iemand die door de antidiscriminatie wetgeving beschermd wordt.

2.3.3 Hoe een trainer/coach invloed hebben op discriminatie

Discriminatie kan net zoals pesten voorkomen worden. Dit kan zowel de trainer alleen doen als met een groep in zijn geheel.

- Incidentregistratie
Houd bij hoe vaak het gebeurt binnen een training, door wie het wordt gedaan en wie het slachtoffer is. Ga aan de hand van de incidentregistratie het gesprek aan met de veroorzaker.
- Ga het gesprek aan met diegene die wordt gediscrimineerd. Zegt tegen het slachtoffer welke maatregelen jij nu al neemt om het gedrag te stoppen. Help vervolgens door samen maatregelen op te zetten om de discriminatie te voorkomen
- Zelf reageren. Hoor je iemand een discriminerende opmerking maken of grap maken, of ben je er getuige van dat iemand gediscrimineerd wordt, zeg er dan iets van.

- Bespreek het met anderen. Dit kunnen andere trainers zijn, teamgenoten het bestuur of een vertrouwenspersoon

2.4 Seksueel grensoverschrijdend gedrag

2.4.1 Wat is seksueel grensoverschrijdend gedrag

Seksuele grensoverschrijding is een verzamelterm voor alle vormen van **seksueel gedrag** die over de grenzen van een ander gaan. Seksueel grensoverschrijdend gedrag is waarbij iemand op een manier benaderd wordt die seksueel van aard is en over de grens van de persoon gaat. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Ongewenste aanrakingen
- Seksueel getinte opmerkingen
- Seksuele gebaren

Seksueel misbruik

Seksueel misbruik bestaat uit alle seksuele aanrakingen of handelingen die een volwassene een kind of andere volwassene opdringt. Dit varieert van begluurd worden of moeten kijken naar seksuele handelingen van de volwassene tot betasting of verkrachting. Elke vorm van seksueel gedrag; in verbale, non-verbale of fysieke zin; al dan niet opzettelijk:

- Waar duidelijk geen wederzijdse toestemming voor bestaat;
- Dat duidelijk niet vrijwillig gebeurt;
- Waar het slachtoffer veel jonger is dan de pleger, of op de een of andere manier afhankelijk is van de pleger.

Online seksueel geweld

Online seksueel geweld, wat wordt daar eigenlijk mee bedoeld? Jongeren delen steeds vaker naaktfoto's en filmpjes van zichzelf. Als deze beelden worden verspreid of op internet geplaatst en je wordt daar vervolgens mee afgeperst of bedreigd, heet dat online seksueel geweld.

Vormen van online seksuele intimidatie zijn shame-sexting, grooming, wraakporno, sextortion, het online verspreiden van seksueel geweld en ongevraagd toesturen of plaatsen van online seksueel getinte berichten.

Er zit dus een verschil tussen seksueel misbruik en seksueel grensoverschrijdend gedrag.

De gevolgen voor beide gedragingen kunnen groot zijn namelijk:

- Psychosomatische gezondheidsklachten
- Angst
- Depressie
- Suïcidale gedachten
- Lage zelfwaarde
- Gevoelens van eenzaamheid
- Isolement
- Verslechterde (school) prestaties

2.4.2 Wat te doen bij een vermoeden van seksueel misbruik?

Heb je een vermoeden van seksueel misbruik? Kijk dan niet weg, maar besteed extra aandacht aan de persoon om wie het gaat. Geef aan dat je er voor hem of haar bent. Wil je het gesprek aangaan, maar weet je niet goed hoe? Dan kun je overwegen om met iemand uit de omgeving van het slachtoffer te praten. Samen kan worden bepaald wat de volgende stap kan zijn.

Bij sterke vermoedens kun je een melding maken of om advies vragen bij [Veilig Thuis](#), door te bellen naar **0800-2000**.

1.4.2. Hoe kun je grensoverschrijdend gedrag herkennen?

Er zijn verschillende manieren waarop herkend kan worden of kinderen/jongeren seksueel grensoverschrijdend gedrag ondergaan. De manier waarop dit herkend kan worden bij kinderen en jongeren die “misbruikt worden” volgt hieronder

- Opvallend vaker afwezig zijn op trainingsmomenten
- Verminderde sportprestaties
- Het vermijden van bepaalde situaties (omkleden bijvoorbeeld) of personen
- Angstige houding
- Verminderd enthousiasme
- Negatief zelfbeeld
- Laag zelfvertrouwen
- Verbale agressie
- Concentratie problemen
- Eetproblemen
- Tekenen van zelfverwonding

3. Verklaring omtrent gedrag

3.1 Wat is een Verklaring omtrent gedrag

Een VOG Verklaring Omtrent Gedrag (hierna te noemen VOG) is een verklaring waaruit blijkt dat het justitiële verleden van een persoon of rechtspersoon geen bezwaar vormt voor de functie of het doel waarvoor de VOG is aangevraagd. Vrijwilligers binnen de vereniging krijgen dit als ze geen strafbaar feit hebben begaan die hun werk in de weg staan.

Met een VOG geef de vereniging een duidelijk signaal af dat sociale veiligheid binnen de vereniging heel erg belangrijk is. Ook geeft een VOG aan dat de deelnemers en/of leden in goede handen zijn binnen de vereniging waar zij sporten.

3.2 Wat moet een vereniging hebben om een VOG te kunnen aanvragen

Een vereniging moet bij de overheid een aanvraag doen om voor de vereniging gratis VOG aan te vragen. De vereniging moet hiervoor een aantal eisen voldaan om in de regeling te vallen voor een gratis VOG voor vrijwilligers. De eisen waaraan een vereniging moet doen zijn:

- De vereniging moet kunnen aantonen dat zij gedragsregels heeft opgesteld en dat er een aannamebeleid is voor vrijwilligers
- Het aanstellen van een vertrouwenspersoon waar leden, ouders of vrijwilligers terecht kunnen met een zorg of een verhaal.
- Ook dient de vereniging in bezit te zijn van een aannamebeleid

3.3 wat moet de vereniging doen

Een vereniging kan zich aanmelden op www.gratisvog.nl. Hier dient de vereniging te verwijzen naar de bovengenoemde eisen. Een grote kans op goedkeuring is als twee van de drie eisen goed zijn uitgewerkt en gecommuniceerd zijn met de leden en/of deelnemers binnen de club.

Na goedkeuring dient de club een E-herkenning 3 aan te vragen voor de club. Dit is een online identiteit die nodig is om de gratis VOG klaar te zetten

Na een E-herkenning 3, wordt er per vrijwilliger een VOG klaargezet met het juiste screeningsprofiel, zodat alleen de risico's gecheckt worden die voor de functie die de vrijwilliger van belang zijn. Daarna is de vrijwilliger aan de beurt. De vrijwilliger logt in met de DIGI-D, rond de aanvraag af en geeft akkoord voor een VOG.

Tot slot ontvangt de vrijwilliger de VOG en overhandigt deze aan de vereniging. De vereniging checkt of de VOG echt is, geeft de VOG terug aan de vrijwilliger en registreert dat de vrijwilliger een VOG heeft.

4. vertrouwenscontactpersoon

4.1 Wat is een vertrouwenscontactpersoon?

Een vertrouwenscontactpersoon (hierna te noemen VCP) biedt leden de mogelijkheid om in vertrouwen te praten over grensoverschrijdend gedrag.

Bij de vertrouwenscontactpersoon kunnen leden terecht voor een vertrouwelijk gesprek. Dat kan gaan over pesten, seksuele intimidatie, agressie of discriminatie. De vertrouwenscontactpersoon helpt daarnaast het bestuur om intimidatie in de vereniging te voorkomen. Ideaal zou zijn om een man én een vrouw aan te stellen in deze rol. De VCP voert een vertrouwelijk gesprek, dat garandeert dus geen geheimhouding van deze rol. Een professionele vertrouwenspersoon kan wel een groot deel van het werk in geheimhouding doen. Een VCP van de vereniging is zich bewust van het gevaar van eventuele vermenging van rollen en taken. Zo kan een arts of iemand van de politie deze rol niet vervullen vanuit de verantwoordelijkheid van het eigen werk.

Geef de VCP een duidelijke rol en zorg dat iedereen binnen de vereniging weet dat hij/zij het aanspreekpunt is voor signalen en preventie. Geef de VCP de ruimte om zichzelf actief bekend te maken bij alle leden. Zorg sowieso dat de naam en contactgegevens duidelijk vindbaar zijn voor iedereen. Stel een bestuurder aan die signalen - binnen de gestelde kaders van de gedragsregels en sporttuchtrecht - snel en netjes oppakt. Zo kan het bestuur daar waar nodig optreden en maatregelen nemen en zich blijvend inzetten voor preventie.

Verwijzingen

NOC-NSF

Nederlands jeugdinstituut

www.nji.nl

Kennisplatform inclusief samenleven

www.kis.nl

Amnasty International

www.amnasty.nl

Bijlage

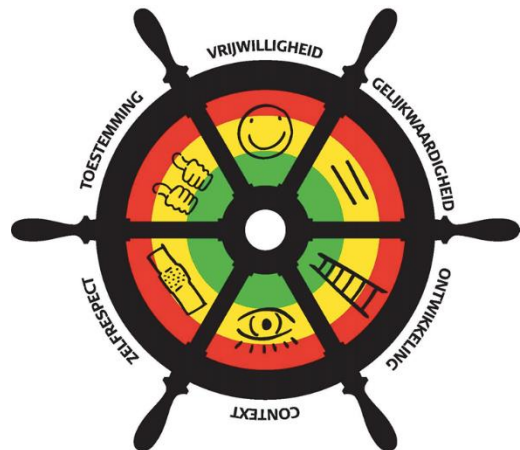
Het vlaggensysteem

wat is het?

Er zijn verschillende manieren om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen/aan te pakken. Een van die manieren is het vlaggensysteem. Het vlaggensysteem stimuleert gezond seksueel gedrag en draagt bij aan het voorkomen en terugdringen van seksueel grensoverschrijdend gedrag onder kinderen en jongeren. Het biedt opvoeders handvaten om seksueel gedrag adequaat te beoordelen, het bespreekbaar te maken en gepast te reageren (Movisie, 2019).

Binnen het vlaggensysteem zijn er 6 beoordelingscriteria deze volgen:

- Toestemming (wederzijds)
- Vrijwilligheid
- Gelijkwaardigheid
- Leeftijds- of ontwikkelingsadequaat gedrag
- Contextadequaat
- Zelf respecterend

Toestemming (wederzijds): dit betekent dat beide partijen met hun volle bewustzijn kiezen; niet als ze door andere laten misleiden, bedriegen of overrompelen.

Vrijwillig: Niet onder druk worden gezet of er wordt geen vorm van dwang gebruikt. (Onder dwang verstaan we: belonen, beloven, verlies of een straf aankondigen, dreigement of agressie en pijn, of de verwachtingen ervan).

Gelijkwaardigheid: dit betekent dat beide partijen aan elkaar gewaagd zijn, m.a.w. geen overheersingen/on-evenwicht.

Leeftijds- of ontwikkelingsadequaat gedrag: hoort het gedrag wat wordt vertoond bij de leeftijd en de zijnstoestand van de persoon.

Contextadequaat: de context waarbinnen een bepaalde gedraging gebeurt, bepaalt mede de betekenis die mensen aan gedrag geven.

Zelf respecterend: zorg ervoor dat jijzelf en de ander niet vernederd worden. Seksueel gedrag mag niet schadelijk zijn voor jezelf als voor de andere op het gebied van fysiek, psychologisch of op het sociale vlak.

Hoe te beoordelen

- Groene vlag: aanvaardbaar en positief seksueel gedrag (gezond seksueel gedrag)
- Gele vlag: occasioneel licht grensoverschrijdend gedrag op één of meerdere criteria (minder gezond experimenteel gedrag)
- Rode vlag: ernstig en herhaald grensoverschrijdend gedrag op één of meerdere criteria
- Zwarte vlag: zwaar seksueel grensoverschrijdend gedrag

Hoe te reageren

- Groen: accepteren en eventueel uitleggen
- Geel: uitleggen, begrenzen en alternatieven bieden, signaleren, coachen
- Rood: verbieden, uitleggen en controleren, eventueel bemiddelen, melden, straf of interventie aankondigen, coachen
- Zwart: verbieden, uitleggen, tussenkomen met straf.

het schema

het schema werkt als volgt:

- Grensoverschrijding op één van de criteria voldoende
- Mate van grensoverschrijding bepaalt de kleur van de vlag
- Herhaald gedrag - rodere kleur
- Urgentie vanaf Rood
- Seksueel misbruik: donkergrijze zone

	Groen	Geel	Rood	Zwart
Toestemming	++ OK	+ - OK	- OK	-- OK
Vrijwillig	++ OK	+ - OK	- OK	-- OK
Gelijkwaardigheid	++ OK	+ - OK	- OK	-- OK
Leeftijds- of ontwikkelingsaduquaat gedrag	++ OK	+ - OK	- OK	-- OK
Contextaduquaat	++ OK	+ - OK	- OK	-- OK
Zelfrespect	++ OK	+ - OK	- OK	-- OK

Seksueel grensoverschrijdend gedrag is seksueel gedrag dat op één of meer van de criteria niet voldoet (bleek grijs)

Seksueel misbruik is seksueel gedrag (donker grijs) :

- Zonder wederzijdse toestemming
- Zonder vrijwilligheid
- Zonder gelijkwaardigheid tussen de betrokkenen.

leeftijdsaduquaat gedrag binnen sport op het groene gebied

https://www.sensoa.be/sites/default/files/digitaal_materiaal/uitgebreide-normatieve-lijst_0.pdf

Leeftijd 3 tot 6 jaar:

- Stoeien en knuffelen: omhelzen, kusjes geven, op schoot zitten
- Vieze woorden
- Besef jongen of meisje
- Het rollenpatroon komt; het is geen speelgoed voor jongens, ik ben geen meisje hoor!
- Jongens spelen meer met jongens, meisjes met meisjes
- Ontwikkelen van schaamte en preutsheid
- Zelfbevrediging
- Seksuele opwindingen in de vorm van blozen
- Elkaar 'schuine' moppen bedenken
- Bij elkaar uitkleden en elkaars geslachtsdelen bekijken
- Onaangename gevoelens
- Gesprekken over seks
- Gevoel van verliefdheid bestaat
- Emotionele ontwikkeling: identificatiefase: geleidelijk aan begint het schaamte gevoel zich te ontwikkelen

Leeftijd 6 tot 11 jaar:

- Vertonen van openlijk en uitdagend gedrag
- Schaamtegevoel
- Kijken: het kind wilt zien wat het eigenlijk niet mag zien.
- In tekeningen verschijnen vaker geslachtsorganen
- Seksueel getinte mopjes
- Praten over seksueel getinte onderwerpen
- Kennis over geslachtsdelen en de functie daarvan
- Genderrollen: er zijn duidelijke ideeën over welk gedrag typisch bij jongens of meisjes hoort
- Experimenteren of inspecteren
- Tonen van hun eigen geslachtsdelen
- Bewustwording van zichzelf als seksueel persoon
- Verliefdheid
- Zoenen
- Seksuele voorkeur
- Seksueel getinte verlangens
- Seksuele fantasieën
- Masturbatie
- Interesse in seks

Leeftijd 12 tot 14 jaar

- Verandering in het lichaam
- Seksueel dagdromen of fantasieën
- Seksuele gevoelens
- Seksueel (soms expliciete) conversaties met leeftijdsgenoten
- Homoseksuele gevoelens

- Interesse in erotica
- Seksuele grapjes
- Masturbatie
- Verliefdheid en relaties
- Seksueel gedrag
- Ervaringen met geslachtsgemeenschap
- Seks en internet
- Flirten op het internet
- Seks op het internet

Leeftijd 15 tot 17 jaar

- Relatie vormen
- Seksuele normen en motieven
- Seksuele interesses en verlangens
- Seksuele grapjes die niet aanstootgevend zijn
- Seksueel expliciete gesprekken met leeftijdsgenoten
- Interesse in erotica
- Flirten op het internet
- Masturbatie
- Vrijen gaat een stap verder
- Seksuele ervaringen tussen groepen jongere verschilt sterk
- Experimenteren met verschillende vormen van seks
- Homoseksuele gevoelens
- Seksuele problemen